

მომზადებულია სატელევიზიო გადაცემისთვის: “აგრო ბიზნესი” მომზადებულია

“ENPARD Ajara”-ს პროგრამის ფარგლებში,
გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) მიერ,
ევროკავშირის ფინანსური მხარდაჭერით

საორიენტაციო ბიზნეს გეგმა - ქლიავის ჩირის წარმოება, დაფასოება და რეალიზაცია

მოცემული დოკუმენტის მიზანია მკითხველს მისცეს ძირითადი წარმოდგენები განხილული ბიზნეს პროექტის რენტაბელობასთან დაკავშირებით, ასევე შეუქმნას მას წარმოდგენა ისეთ მნიშვნელოვან ბიზნეს ნიშნულებზე, როგორცაა თვითღირებულება, მუდმივი ხარჯები, მოგება ზარალი, ფულადი სახსრების მოძრაობა, უკუგების კოეფიციენტი, მოგების მარჟა, საინვესტიციო ღირებულება და სხვა.

შესაბამისი სატელევიზიო ვერსიები შეგიძლიათ იხილოთ :

1. აჭარის ტელევიზიისა და რადიომალაუწყებლობის ვებ გვერდზე;
2. ფეისბუქ გვერდზე: <https://www.facebook.com/agrorchevebi?fref=ts>

გადაცემაში მოყვანილი მოსაზრებები

ავტორისეულია და შესაძლოა არ ემთხვეოდეს

ევროკავშირისა და გაეროს მოსაზრებებს

ძირითადი ინფორმაცია

საზოგადოება იურიდიული პირია. იგი იურიდიული პირის სტატუსს და უფლებამოსილებას იძებს სახელმწიფო რეგისტრაციის დღიდან. საზოგადოების ოფიციალური ენაა ქართული.

საზოგადოების საქმიანობის საგანს წარმოადგენ ქლიავის ჩირის წარმოება, დაფასოება და რეალიზაცია. საზოგადოების ძირითადი მიზანი არის მოგების მიღება.

საზოგადოების ამოცანა არის ბაზრების ათვისება და პროდუქტის ასორტიმენტის მუდმივი ზრდა. საწარმო განთავსებული იქნება ბათუმის ერთ-ერთ გარეუბანში, დისტრიბუციისთვის ხელსაყრელ ადგილას.

წინაპირობები

1. ბიზნეს-გეგმა გათვლილია ერთწლიან საანგარიშო პერიოდზე, ხოლო ხარჯები და შემოსავლები დაანგარიშებულია აჭარაში მოქმედი საბაზრო ფასების მიხედვით;
2. პროექტი ითვალისწინებს 30 ტონა ქლიავის გამომშრობასა და შეფუთვა-რეალიზაციას;
3. გამოსავლიანობის მაჩვენებლად აღებულია საერთო რაოდენობის 35 პროცენტი, ანუ ნაგულისხმევია 65 პროცენტის დანაკარგი, რომელიც ქლიავის შრობასა და მისთვის კურკის გაცლასთან არის დაკავშირებული;
4. გადასამუშავებელი ქლიავის სახეობა არის შერეული;
5. გასაყიდი შეფუთვები წარმოდგენილია 100 და 200 გრამიანი პაკეტების სახით;
6. პროდუქციის სარეალიზაციო ბაზარი შემოიფარგლება ქალაქ ბათუმით;
7. წარმოების ძირითადი საშუალებების განთავსებისა და საწარმოო პროცესის წარმართვისათვის გათვალისწინებულია 100 კვადრატული მეტრის ფართი;
8. ბიზნესის საინვესტიციო მოცულობა არის 138 500 ლარი;
9. ბიზნესის რენტაბელობა დათვლილია, როგორც საკუთარი, ასევე მოზიდული სახსრების შემთხვევაში;

10. საგადასახადო ვალდებულებები ნაჩვენებია საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად;
11. წლის ბოლოს არ არსებობს საქონლის მოძრაობის შედეგად წარმოქმნილი დებიტორული და კრედიტორული დავალიანებები;
12. გაანგარიშებები გაკეთებულია ეროვნულ ვალუტაში.

ბაზრის ანალიზი

ჩირის წარმოებას აჭარაში უძველესი დროიდან მისდევდნენ, თუმცა მასშტაბური სახე მას აქ არასდროს ჰქონია. სარეალიზაციოდ ან საკვებად გამოყენების მიზნით ხილის გამოშრობას, რეგიონში, ძირითადად მაღალმთიანეთში ეწეოდნენ. ავტონომიური რესპუბლიკის ამ ნაწილში, მეტწილად, ვაშლის, ხურმის და ქლიავის ჩირი მზადდებოდა. სექტორში არსებული ვითარება თითქმის უცვლელი დარჩა დღემდე. მიუხედავად იმისა, რომ აჭარაში ჩირის დასამზადებელი ნედლეული საკმაოდ რაოდენობით მოიპოვება, აგრარული წარმოების ეს მიმართულება განვითარებული მაინც არ არის. იმის გამო, რომ დარგი არარენტაბელურად მიიჩნევა. აღნიშნული ბიზნეს გეგმით დაინტერესებული პირები დეტალურად გაეცნობით თუ რა ეკონომიკური სარგებლის მოტანა შეუძლია ამ აგრო ბიზნესს და რა რაოდენობის კაპიტალი დაგჭირდებათ მის წამოსაწყებად.

ჩვენს მიერ ჩატარებული მცირემაშტაბიანი კვლევის შედეგად დადგინდა, რომ ბათუმში მოქმედ 8 მსხვილ და მცირე ზომის სავაჭრო ობიექტებში ბოლო 2 წლის განმავლობაში, მათ მიერ ყოველწლიურად რეალიზებულმა ჩირის საერთო რაოდენობამ 5 ტონას გადააჭარბა. იქედან გამომდინარე, რომ ბათუმში, ჯამში, სურსათით მოვაჭრე 600-ზე მეტი ობიექტია რეგისტრირებული და შეფუთული სახით ჩირი მხოლოდ მათ მცირე ნაწილში იყიდება, ნათელია, რომ ბაზარი ამ პროდუქციით გაჯერებული არ არის. რაც შეეხება სარეალიზაციო არხებს, იგივე მაჩვენებლების მხედველობაში მიღებით, 10 ტონა პროდუქციის გასაყიდად 16 ობიექტია საკმარისი, რაც მაღაზიების საერთო რაოდენობის 2,5 პროცენტია და კიდევ ერთხელ მიგვანიშნებს ბაზრის დიდ რესურსტევადობაზე.

პროდუქცია

პროექტისთვის ქლიავის სახეობად აღებულია შერეული ქლიავი. სარეალიზაციო შეფუთვები წარმოდგენილია 100 და 200 გრამიანი პაკეტების სახით; პროექტის ფარგლებში საწარმო ახორციელებს 30 ტონა ქლიავის გადამამუშავებას.

ფიქსირებული აქტივები

საწარმოო პროცესში საჭირო ძირითადი საშუალებები:

	დასახელება	ღირებულება GEL
1	ავეჯი და ოფოსის მოწყობილობა	500
2	კომპიუტერი	600
3	ბუღალტრული პროგრამა	800
4	სასწორი	235
5	საშრობი	10 920
6	შესაფუთი	12 120

ეს არის ძირითადი საშუალებების მინიმალური ოდენობა, რომელიც ჩირის საწარმოებლად საწარმოს არსებობის პირველი წლისათვის იქნა გათვალისწინებული ბიზნეს გეგმის შემუშავებისას.

ადამიანური რესურსები

საწარმოს ბიზნეს საქმიანობის პირველი წლისათვის პროექტის ფარგლებში გათვალისწინებულ იქნა 6 თანამშრომელი, რომელთაც განსაზღვრული ექნებათ კონრეტული ამოცანები. სათავეში იდგება საწარმოს *მენეჯერი*, რომელიც კოორდინირებას გაუწევს ბიზნეს პროცესს (დარიცხული ხელფასი 1000 ლარი თვეში). შემდეგი რგოლი სტრუქტურაში იქნება *ტექნოლოგი*, რომელიც გულისხმობს ტექნოლოგიების ცოდნას და პრაქტიკულ წარმართვას (დარიცხული ხელფასი 800 ლარი თვეში). ასევე მნიშვნელოვანია *ტექნიკური პერსონალი*, რომლებიც უშუალოდ იქნება ჩართული ყოველდღიურ ოპერაციულ საქმიანობაში. (დარიცხული ხელფასი 375 ლარი თვეში). ასევე იქნება *გადასარჩევი სამუშაო პერსონალი*, რომლის ვალდებულებულაც იქნება საწარმოო პროცესში ქლიავის/ჩირის გადარჩევა,

დახარისხება. საწარმოს ეყოლება სულ ორი გადასარჩევი საამქროს პერსონალი. (ყოველ სამუშაო დღეს თითო ექნება დარიცხული 10 ლარი). საწარმოს სტრუქტურის ფინანსური ჯგუფის წარმომადგენელი იქნება *ბულალტერი*. მის მოვალეობაში შევა საწარმოს ფინანსური ნაკადების რეგულირება, წლის ბოლოს საწარმოს ბიუჯეტის ბალანსირება და საგადასახადო ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფა (დარიცხული ხელფასი 300 ლარი თვეში).

ფინანსური ინფორმაცია

აღნიშნული ბიზნესის დასაწყებად საჭიროა 138 500 ლარის ოდენობის კაპიტალდაბანდება. ეს არის ის თანხა, რომელიც ძირითადი საშუალებების, ნედლეულის და შესაფუთი მასალების შეძენას და სხვა ხარჯების გასტუმრებას უნდა მოხმარდეს.

საქმიანობის საწყის ეტაპზე, საწარმოს მიერ უნდა მოხდეს ქლიავის შრობისთვის და ჩირის შეფუთვისთვის საჭირო აპარატების შეძენა. აღნიშნული ბიზნეს - გეგმა გათვლილია ჩირის პოლიეთილენის პარკებში შეფუთულ პროდუქციის რეალიზაციაზე.

წარმოების ძირითადი საშუალებების განთავსებისა და საწარმოო პროცესის წარმართვისათვის გათვალისწინებულია 100 კვადრატული მეტრის ფართი, რომელიც ჩვენს შემთხვევაში აღებული იჯარის პირობით, იჯარის თანხა შეადგენს თვიურ 800 ლარს. როგორც უკვე აღვნიშნეთ საწარმოს სარეალიზაციო შეფუთვები წარმოდგენილია 100 და 200 გრამიანი შეფუთვის სახით; კომპონენტები რომლებიც თითოეული პროდუქტის თვითღირებულების ფორმულირებას ახდენენ არის პოლიეთილენის ფირი, ეტიკეტი და თავად ქლიავი. აჭარაში მოქმედი საბაზრო ფასების მიხედვით, 1 კილოგრამი ქლიავის საშუალო შესასყიდი ფასი 1,50 ლარია. ქვემოთ მოცემული ცხრილის მიხედვით, შეგვიძლია ვნახოთ რა ღირებულებისაა თითოეული წარმოებული პროდუქტი :

პროდუქტი	შეფუთვა კგ-ში	ტარის ფასი			სულ ერთეულის ღირებულება
		პოლიეთილენის ფირი	ეტიკეტი	ქლიავის ჩირის ღირებულება	
1	2	3	4	5	6
შერეული ქლიავი	0,200	0,20	0,12	0,80	1,15
	0,100	0,12	0,08	0,45	0,65

ქლიავის შესყიდვების დინამიკის ანალიზმა აჩვენა, რომ სოფლის მეურნეობის სხვა პროდუქტების მსგავსად მისი რეალიზაციაც სეზონურობით ხასიათდება. კერძოდ, გაყიდვების ყველაზე მეტი წილი - 80 პროცენტი მოდის მესამე კვარტალზე, 20 პროცენტი - მესამე კვარტალზე, 0 პროცენტი პირველ კვარტალზე და მეორე კვარტალზე. ამ მოცემულობების გათვალისწინებით, შესყიდვების მაჩვენებლები კვარტლების მიხედვით ასეთი იქნება:

შესყიდული ქლიავი	კვ	ღირებულება	4 კვარტალი			1 კვარტალი			2 კვარტალი			3 კვარტალი		
			კვ	ერთეული	ფასი	კვ	ერთეული	ფასი	კვ	ერთეული	ფასი	კვ	ერთეული	ფასი
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ქლიავი	0,200	1,15	755	3 780	4 360	0	0	0	0	0	0	3 025	15120	17440
	0,100	0,65	1 405	14040	8 660	0	0	0	0	0	0	5 615	56160	34630
ჯამი:			2 160	17820	13020	0	0	0	0	0	0	8 640	71280	52070

რაც შეეხება რეალიზაციას, ბაზრის კვლევი შედეგად დადგინდა, რომ 1 კილოგრამი ჩირის გასაყიდი ფასი 15 ლარს აღწევს. შესაბამისად, ერთი 100 გრამიანი ჩირის სარეალიზაციო ღირებულება, რომელშიც მისი გაყიდვა უშუალოდ მეწარმეს შეუძლია, იქნება 1,50 ლარი, ხოლო 200 გრამიანი ჩირის სარეალიზაცია ფასი 3 ლარი. აღნიშნული მონაცემების მიხედვით ჯამური გაყიდვებისა და შემოსავლების მაჩვენებლები ასეთი იქნება:

ამონაგები რეალიზაციიდან	თანხა	შეფუთვა კგ-ში	ერთეულის ფასი	სულ შემოსავალი	
				სულ რეალიზებული კგ	სულ რეალიზებული ერთეული
1	2	3	4	5	6
ქლიავის ჩირი	0,200	3,00	3 775	18 900	56 700
	0,100	1,50	7 025	70 200	105 300
ჯამი:			10 800	89 100	162 000

მოგება და ზარალი

იმისათვის რომ შევაფასოთ კომპანიის ფინანსურის შესრულება დროის მოცემულ მომენტში, უნდა განვიხილოთ საწარმოს მოგება/ზარალის უწყისი. ეს არის ხარჯებისა და შემოსავლების შეპირისპირება, რომელიც გვამღევს საშუალებას ფინანსურის ანალიზისთვის.

შემოსავალი			
	გაყიდვები ქიმიუმის რეალიზაციიდან		162 000
	წმინდა გაყიდვები		162 000
გაყიდული საქონლის თვითღირებულება			
	საწყისი მარაგები		0
	დამატებული	ქლიავი	45 000
		საქონლის ტარა	20 090
		ელ-ენერჯია	230
		ხელფასი	10 800
	გამოკლებული საბოლოო მარაგები		0
	გაყიდული საქონლის თვითღირებულება		76 120
	მოგება საქონლის რეალიზაციის შედეგად		85 880
ხარჯები			
	ხელფასი		20 100
	კომუნალური მომსახურება		360
	იჯარა		9 600
	ძირითადი საშუალებების ცვეთა		5 035
	სხვა ხარჯები		2 000
	ქონების გადასახადი		100
	მთლიანი ხარჯები		37 195
	მოგება		48 685
	დასაბეგრი მოგება		48 685
	მოგების გადასახადი (15%)		7 300
	წმინდა მოგება		41 385

საწარმოო პროცესთან დაკავშირებული გამოსავლიანობისა და დანაკარგების გათვალისწინებით 30 ტონა ქლიავისგან 10 ტონა ჩირი მზადდება, მისი სრულად რეალიზაციისგან მიღებული წლიური შემოსავალი კი 162 000 ლარია. თუ ამას, იმ დაშვებით, რომ კომპანიას არ აქვს საწყისი და საბოლოო მარაგები, გამოვაკლებთ გაყიდული საქონლის თვითღირებულებას, რომელიც საწარმოო პროცესთან დაკავშირებული ხარჯების ჩათვლით შეადგენს 76 120 ლარს, ხელფასს, რომელიც მუდმივად დასაქმებული პერსონალისთვის, წლის განმავლობაში, შეადგენს 20 100 ლარს, კომუნალურ ხარჯებს, რომელიც აღწევს 360 ლარს, იჯარას, რომელიც დაქირავებული 100 კვადრატული მეტრის ფართის შემთხვევაში, არსებული საშუალო საბაზრო ფასების გათვალისწინებით, წელიწადში, შეადგენს 9 600 ლარს, ძირითადი საშუალებების ცვეთის ხარჯს, რომელიც არის 5 035 ლარი, ქონების გადასახადს, რომელიც შეადგენს 100 ლარს და სხვა ხარჯებს, რომელიც შეადგენს 2 000 ლარს, დაგვრჩება 48 685 ლარი, რაც დასაბეგრი მოგებაა. თუ ამ თანხას გამოვაკლებთ მოგების გადასახადსაც, რომელიც ამ შემთხვევაში შეადგენს 7 300 ლარს, დაგვრჩება 41 385 ლარი წმინდა მოგება. ამ გაანგარიშებებზე დაყრდნობით კი მოგების მარჟა 26 პროცენტი იქნება. აღნიშნული მონაცემი საწარმოო საქმიანობის პირველი წლისათვის დადებით მაჩვენებლად ითვლება და ბიზნეს პროცესის სწორად წარმართვის შემთხვევაში მის მომგებიანობაზე მიგვითითებს.

საწარმოს ნულოვანი მოგება

საწარმოს საქმიანობის ეფექტურობის შესაფასებლად საჭიროა განვიხილოთ ნულოვანი მოგება, რაც გულისხმობს პროდუქციის იმ რაოდენობის გამოთვლას, რომლის წარმოება-რეალიზაციაც მეწარმეს სრულად დაუფარავს როგორც საწარმოო ასევე მუდმივ ხარჯებს. ეს მაჩვენებელი საშუალებას მოგვცემს განსაზღვროთ, რამდენად სწრაფად შეძლებს საწარმო მუდმივი და ცვლადი ხარჯების დაფარვას და მომგებიანობის ეტაპზე გადასვლას. გამოთვლების შედეგად, დგინდება რომ ნულოვანი მოგებისთვის მეწარმემ, კომბინაციაში, ჯამურად, 44 345 ერთეული შეფუთვის დამზადება და რეალიზაცია უნდა მოახდინოს, რაც 5 ტონაზე მეტი ჩირია.

ამონაგები რეალიზაციიდან	თანხა	შეფუთვა კგ-ში	ერთეულის ფასი	სულ შემოსავალი		
				სულ რეალიზებული კგ	სულ რეალიზებული საქონელი	სულ შემოსავალი რეალიზაციიდან
1	2	3	4	5	6	
ქლიავის ჩირი	0,200	3,00	1 880	9 400	28 210	
	0,100	1,50	3 495	34 945	52 410	
ჯამი:			5 375	44 345	80 620	

აღნიშნული რაოდენობის პროდუქციის შეფუთვა-რეალიზაციისგან კი მეწარმე ღებულობს ზუსტად იმდენ შემოსავალს, რამდენიც საკმარისია მუდმივი და სხვა ხარჯების დასაფარად და ამის შემდეგ რეალიზებული ყველა ერთეული შეფუთვა მისთვის უკვე მოგებას ნიშნავს. ამ დაანგარიშებებით გამოდის, რომ მეწარმემ, იმისათვის, რომ აღნიშნული ბიზნეს-საქმიანობა არ იყოს მისთვის წამგებიანი, უნდა დაამზადოს და გაყიდოს წლის მანძილზე დაგეგმილი საწარმოებელი პროდუქციის 50 პროცენტი მაინც.

ბალანსი

რაც შეეხება საწარმოს ბიზნესის ფინანსურ მდგომარეობას წლის ბოლოს, კერძოდ კი საწარმოს საკუთრებაში არსებული აქტივების, ვალდებულებებისა და კაპიტალის შესახებ ინფორმაციას შევაფასებთ საწარმოს ბალანსის მიხედვით. თუმცა კიდევ ერთხელ უნდა აღვნიშნოთ ის ფაქტიც, რომ პროექტის ფარგლებში არსებობს დაშვება რომ წლის ბოლოს ყველა დებიტორული და კრედიტორული დავალიანება არის დაფარული, რის გამოც ბალანსში არ არის მონაცემები საწარმოს ვალდებულებების შესახებ.

აქტივები

<i>მიმდინარე აქტივები:</i>	
ნაღდი ფული	23 510 GEL
საბანკო ანგარიში	138 500 GEL
მთლიანი მიმდინარე აქტივები	162 010 GEL

ვალდებულებები და კაპიტალი

<i>მიმდინარე ვალდებულებები:</i>	
დარიცხული მოგების გადასახადი	7 300 GEL
მთლიანი მიმდინარე ვალდებულებები	7 300 GEL

<i>ძირითადი საშუალებები:</i>	
ავეჯი და ოფოსის მოწყობილობა	500 GEL
კომპიუტერი	600 GEL

მოწყობილობა და დანადგარები	23 275 GEL
მთლიანი ძირითადი საშუალებები	24 375 GEL

არამატერიალური აქტივები:	
ბუღალტრული პროგრამა	800 GEL
მთლიანი არამატერიალური აქტივები	800 GEL

კაპიტალი:	
საკუთარი კაპიტალი	138 500 GEL
გაუნაწილებელი მოგება	41 385 GEL
მთლიანი კაპიტალი	179 885 GEL

მთლიანი აქტივები	187 185 GEL
-------------------------	--------------------

მთლიანი ვალდებულებები და კაპიტალი	187 185 GEL
--	--------------------

ბალანსის მიხედვით დგინდება, რომ საწარმოს წლის ბოლოს აქვს 187 185 ლარის მთლიანი აქტივები, რომლებიც შედგება მიმდინარე აქტივებისა და მატერიალური და არამატერიალური აქტივებისგან.

ამასთანავე აქვს გაუნაწილებელი მოგება წლის ბოლოს 41 385 ლარის ოდენობით, რომელიც დამფუძნებელს შეუძლია გაიტანოს დივიდენდის სახით.

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება ანუ ეგრეთ წოდებული „ქემფლოუ“, წარმოადგენს უწყისს, რომელშიც, კონკრეტული პერიოდის განმავლობაში, კომპანიაში შემომავალი და გამავალი ფულადი სახსრებია ასახული. მისი საშუალებით, კომპანიის მფლობელს შეუძლია პროგნოზის გაკეთება, რა მოცულობის ფულადი სახსრები ექნება კონკრეტული პერიოდისთვის.

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

			4 კვარტალი	1 კვარტალი	2 კვარტალი	3 კვარტალი
ფულადი	ნაკადების	ჯამური				
მაჩვენებელი						
კვარტლის დასაწყისში	ხელმისაწვდომი		0 GEL	146 290 GEL	176 075 GEL	197 760 GEL
ფულის ოდენობა						
კვარტლის ბოლოს	ხელმისაწვდომი	ფულის	146 290 GEL	176 075 GEL	197 760 GEL	167 375 GEL
ოდენობა						

ფულადი ნაკადების დაანგარიშება

ფულადი	ნაკადი	საოპერაციო	32 965 GEL	29 785 GEL	21 685 GEL	-30 385 GEL	
საქმიანობიდან							
შემოსული	ფულადი	სახსრები	საქონლის	56 700 GEL	40 500 GEL	37 730 GEL	38 230 GEL
რეალიზაციიდან							
ფულადი	სახსრები	საოპერაციო	56 700 GEL	40 500 GEL	37 730 GEL	38 230 GEL	
საქმიანობიდან							
შემდგენილი საქონელი (თვითღირებულებით)			23 735 GEL	10 715 GEL	16 045 GEL	68 615 GEL	
კომუნალური გადასახადები			13 020 GEL	0 GEL	0 GEL	52 070 GEL	
იჯარა			90 GEL	90 GEL	90 GEL	90 GEL	
ხელფასის სახით განაცემი			2 400 GEL	2 400 GEL	2 400 GEL	2 400 GEL	
სხვა ხარჯები			7 725 GEL	7 725 GEL	7 725 GEL	7 725 GEL	
საგადასახადო ხარჯი			500 GEL	500 GEL	500 GEL	500 GEL	

ფულადი	ნაკადები	საინვესტიციო	113 325 GEL	0 GEL	0 GEL	0 GEL
საქმიანობიდან						
საინვესტიციო შემოსავალი			138 500 GEL	0 GEL	0 GEL	0 GEL
კაპიტალში შენატანი			138 500 GEL			
საინვესტიციო ხარჯები			25 175 GEL	0 GEL	0 GEL	0 GEL
ავეჯი და ოფოსის მოწყობილობა			500 GEL			
კომპიუტერი			600 GEL			
მოწყობილობა და დანადგარები			23 275 GEL			
ბუღალტრული პროგრამა			800 GEL			

დაფინანსების წყაროები

როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, საწარმოს საქმიანობის დასაწყებად საჭიროა 138 500 ლარის ოდენობის კაპიტალდაბანდება. საწარმოო ინვესტირება შესაძლებელია სრულად იქნას განხორციელებული საწარმოს დამფუძნებლის მიერ, ასევე შესაძლებელია ნებისმიერი პროპორციის მიხედვით განაწილებულ იყოს დამფუძნებლის პირადი შენატანითა და შედარებით დაბალპროცენტური სესხით, ასევე შესაძლებელია საერთაშორისო ორგანიზაციების დაფინანსებითაც.

პირველ რიგში განვიხილოთ შემთხვევა როცა საწარმოო ინვესტირება სრულად განხორციელდა საწარმოს დამფუძნებლის მიერ. ამ ტიპის ინვესტირების შემთხვევაში, აგრო ბიზნესიდან უკუგების კოეფიციენტი 30 პროცენტი იქნება. ეს იმას ნიშნავს, რომ ჩირის წარმოება, ინვესტორს, ყოველ დაბანდებულ 1 ლარზე, 30 თეთრიან მოგებას მოუტანს. ამ პირობით, მოგების მარჟა კვლავ 26 პროცენტი იქნება, თუმცა იგი შეიცვლება იმ შემთხვევაში თუ მეწარმე საქმიანობას მოზიდული სახსრებით წამოიწყებს. კერძოდ, თუ კომპანია აიღებს 100 000 ლარის ოდენობის 11,8 პროცენტურ სესხს კომერციული ბანკიდან, 3 წლის ვადით, ხოლო დანარჩენი თანხა იქნება დამფუძნებლის პირადი შენატანი, მაშინ მოგების მარჟა, იმის გათვალისწინებით, რომ ამ რაოდენობის სესხის პროცენტის დასაფარად კომპანიას დამატებით 10 240 ლარის ოდენობის ხარჯის გაღება მოუხდება, 20 პროცენტამდე შემცირდება, თუმცა იგივე ანუ 30 პროცენტი დარჩება უკუგების კოეფიციენტი. შედარებით დაბალპროცენტური სესხის აღების ან საერთაშორისო ორგანიზაციების დაფინანსების მოპოვების შემთხვევაში კი მეწარმეს საშუალება მიეცემა საკუთარი აქტივები სხვა მიმართულებით, მაგალითად, ბიზნესის მარკეტინგული კუთხით განვითარებისთვის გამოიყენოს.

ბიზნესის რენტაბელობის საბოლოო შეფასება

საერთოდ, ბიზნესის რენტაბელობა რამდენიმე პარამეტრით, მათ შორის კონკრეტულ დარგში არსებული კონკურენციით, ბაზრის თავისებურებით, წარმოებული პროდუქციის თვითღირებულებით, გაყიდვების მაჩვენებლებით და მოსალოდნელი მოგების მარჟით ფასდება. გაანგარიშებებმა ნათლად აჩვენა, რომ ჩირის გადამამუშავება ყველა მათგანის შემთხვევაში, დადებითად ხასიათდება. კერძოდ, წარმოების ამ მიმართულებაში მომუშავე კომპანიების რიცხვი არის ძალიან მცირე, პროდუქციის თვითღირებულება ჯდება ნორმის

ფარგლებში და გაყიდვების მაჩვენებლები არის დამაკმაყოფილებელი. რაც შეეხება, მოგების მარჟას, როგორც უკვე ვნახეთ საქმიანობის ფინანსური ანალიზის შედეგად იგი წარმოადგენს 26%-ს. ამ მაჩვენებლის მიხედვით კი შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ ჩირის წარმოება არის საშუალო რენტაბელობის ბიზნესი, რომელიც მოკლევადიან პერიოდში, საშუალო ოდენობის მოგებაზეა ორიენტირებული. ამ ტიპის სამეწარმეო საქმიანობა მომგებიანია იმ თვალსაზრისითაც, რომ არ მოითხოვს ძვირადღირებული საწარმოო საშუალებების შეძენას და ამ მიმართულებით გაწეული დანახარჯების ამოღება მეწარმეს მოკლე პერიოდში შეუძლია.

საწარმოო სტანდარტები და სურსათის უვნებლობა

ჩირის წარმოების კარგი პრაქტიკის გათვალისწინებით, საჩირედ გამოიყენება ქლიავის მხოლოდ მწიფე, დაუზიანებელი ნაყოფი. კარგად გამომშრალი ქლიავი არის მაგარი, აქვს შავი ფერი და მომჟავო-მოტკბო გემო. მომხმარებლებისთვის ჯანსაღი და უსაფრთხო პროდუქტის მიწოდებისთვის, საწარმოში გატარებული უნდა იქნას შემდეგი სანიტარულ-ჰიგიენური ღონისძიებები:

- პერსონალი უზრუნველყოფილი უნდა იყოს სპეცტანსაცმლის კომპლექტით;
- საწარმო მუდმივად უნდა მარაგდებოდეს სარეცხი და სადეზინფექციო საშუალებებით;
- საწარმოში შექმნილი უნდა იყოს პირადი ჰიგიენის დაცვის პირობები, მაგალითად, მოწყობილი უნდა იყოს საშხაპე, გარდერობი, საპირფარეშო და სამრეცხაო;
- შენობის შესასვლელში მოწყობილი უნდა იყოს სანიტარული გამტარი;
- შენობის ტერიტორიაზე უცხო პირები არ უნდა დაიშვებოდნენ სუფთა სპეცტანსაცმლისა და ფეხსაცმელზე ერთჯერადი მოსაცმელის გარეშე.

გარდა ამისა, საწარმოში დასაქმებული პერსონალი ვალდებულია, მუშაობის დაწყებამდე, შეასრულოს პირადი ჰიგიენის დაცვის შემდეგი მოთხოვნები:

- მიიღოს შხაპი;
- ჩაიცვას სუფთა სპეცტანსაცმელი;

- კარგად დაიბანოს ხელი საპნით;
- გადაივლოს სადეზინფექციო ხსნარი;
- დაიფაროს თმები თავსაფრით ან ქუდით.

აღსანიშნავია, რომ დაბინძურების თავიდან ასაცილებლად, რეკომენდირებულია ნედლეულთან ან პროდუქტთან უშუალო შემხებლობაში მყოფი პირი, დაზიანებული ხელით, არ დაიშვას სამუშაოდ. რაც შეეხება შეფუთვა-მარკირებას, გამომშრალი ხილი ფასოვდება დეფექტური ან ნახევრად გამომშრალი ნაყოფების მოცილების შემდგომ და ეტიკეტზე ხდება შემდეგი ინფორმაციის დატანა:

- მწარმოებლის დასახელება;
- პროდუქციის სახელწოდება;
- პროდუქციის სახეობა;
- დამზადების თარიღი;
- შეფუთვის მასა;
- ხარისხობრივი მაჩვენებლები.

შეფუთული ჩირის შენახვისთვის ოპტიმალური ტემპერატურა 0-დან 10 გრადუს ცელსიუსამდე, ხოლო ფარდობითი ტენიანობა 75-80 პროცენტია. ამ პირობებში და ჰერმეტიკულ შეფუთვაში შენახვის ხანგრძლივობა, სახეობისა და შრობის ტექნოლოგიის გათვალისწინებით, 8-დან 24 თვემდეა.